

ମୁକ୍ତିରାଜ୍ୟ

ଉତ୍କଳ କବି

ରଚନା :
ଶ୍ରୀ ବିପ୍ଳବୀ

ମୁଁ ରଞ୍ଜିତ କହୁଛି

ଜଗତେ ବିଖ୍ୟାତ ଭାରତ ଭୂଇଁ
ଅଶୋକ, କନ୍ୟା, ବିହମ ଜଣି ।

ନରପତି ରୂପେ ପାଇଣ ପୂଜା
ଶିବାଜୀ ଓ ସଶା ଉଡ଼ାଇ ଧୂଳା । ୧
ରଣି ଯାଇଛନ୍ତି ସେ ଦେଶ କର୍ତ୍ତା
ପଦ୍ମାବତୀ, ସୀତା, ପାଦିନୀ ସଖା । ୨

ସମ, କୃଷ୍ଣ, ଶୁଭନାମକ, ଚୈତନ୍ୟ
ଶଙ୍କର, କବିର, ବିବେକନାମ । ୩

ଗଣୀଦୁର୍ଗାବତୀ, ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଓ ଶୂକ
ଶୈବନ୍ତ ବରଦନାଙ୍କ ନେତ । ୪
ଗାଗି, ବିଶ୍ଵବାରା, ପଦ୍ମା ଓ ନୋ
ସେ ଦେଶର ନାୟା ଜ୍ଞାନେ ନିୟୁତା । ୫

ସେ ଦେଶର ଗୁରୁତ୍ଵ ପଡ଼ିଲା ବାମ
ଶାସକ ରୂପରେ ଯବନ ନାମ । ୬

ଛଅଶହ ବର୍ଷ ଶାସନ କରି
ରହିଲେ ଶେଷରେ ବସନ୍ତ କରି । ୭

ତା'ପରେ ଘୋଷିଲ ଚମ୍ପୌର ରାଜ
ବଦେଶୁ ଆସିଲେ ଫିରିଙ୍ଗି ଜାତି । ୮
କରିଲେ ତଳିଶ ବର୍ଷ ଶାସନ
ଲୁପ୍ତ ହୋଇ ଗଲା ଦେଶ ଅରୁଣା । ୯

ସୋଳଶହ ସାଲ ଡିସେମ୍ବରରେ
ଏକଦି ଶ ଦିବା ରବି ବାସରେ । ୧୦

ସାତ ମହାସିନ୍ଧୁ ତେରଣ ନଳି
ଫିରିଙ୍ଗି ବେଶାଣ ବୋଇତ ବାହୁ । ୧୧

ଆସିଲେ ଏଦେଶେ କମ୍ପାନୀ ଦଳ ।
ଶାସକ ହେବାକୁ କର କୌଶଳ । ୧୨

ଆଇନ୍ କରିଲେ କଠୋର ଅତି
ଦେଶେଥିଲା ଯେତେ ଶାନ୍ତ ଓ ନିତି । ୧୩

ଚନ୍ଦ୍ରିକର ଚନ୍ଦ୍ର ତେଲିକ ଦଶା
'ତା' ଉପରେ କଲେ ସେକଟକଣା

ଚନ୍ଦ୍ରିକ ଆଜୁଠି ଦେଲେ ସେ ହାଣି
ସୁନାକାଟି ଲୁଗାଘେ' ଥିଲେ ବୁଣି । ୧୪

ସାଗର ଜଳରୁ ଯେ ଲୁଗା ମାରି ।
ପେଟ ପୋଷ ଥିଲେ ବେପାର କରି । ୧୫

ତାକୁ ମାଡ଼ ଦେଲେ ଗୋରା ବେପାରୀ
ଲଭରୁପୁର' ଲୁଟିଲେ କେଶି । ୧୬

ଫିରିଙ୍ଗି ଶାସକ ଦମନ ଶୁଭ
ଦନକୁ ଦନ ସେ ବଢ଼ିଲାପହୁଁ । ୧୭

ଆଉ ନ ସହିଲେ ସ୍ୱାଦଶୀ ନେତା ।
ପରାଧୀନ ସୁଖ ଲାଗିଲା ପିତା । ୧୮

ହେଣୁ ଦେଶଗଡ଼ କଂଗ୍ରେସ ଦଳ
ଶାସନକୁ କଲେ ସେ ଟଳ ମଳ । ୧୯

ଅଠରଶସତାବନ ସାଲରେ
ସିପାହୀ ବଂହାଡ଼ ଜାଣିପୁ ପ୍ରଭେ । ୨୦

ପ୍ରଥମେ ଗରଜ ଉଠିଲ ଝଡ଼
ବସ୍ତ୍ରୋତ୍ସବ ପରେ ବସିଲ ମାଡ଼ । ୧୧

ଅଦନ କରକା ପଡ଼ିଲ ପରି ।
ରଜାରକୂଡ଼ାକୁ ଚଢ଼ାନ୍ତେ ମାରି । ୧୨

କରିଲେ ଦମନ ଫିରିଙ୍ଗି ରଜା
ଆକିବନ କିଏ ପାଇଲ ସଜା । ୧୪

ଶେଷେ ଅଠରଶ ପଞ୍ଚାଅଶୀରେ
କଂଗ୍ରେସ ଗଢ଼ିଲ ଦଳ ସଭୁରେ । ୧୫

ଉଣେଇଶ ପାଞ୍ଚ ବଙ୍ଗ ଭଙ୍ଗରେ
ଦତ୍ୟାଗ୍ରହ ତେଜ ଉଠିଲ ଧୁରେ । ୧୬

କୋଡ଼ିଏ ମସିହା ଅଶ୍ୱିଂସା ମନ୍ଦ ।
ଗାନ୍ଧୀଜୀ ପ୍ରୟୋଗ କଲେସେ ଅସ୍ତ । ୧୭

ସେ ଅସ୍ତରକାର୍ଯ୍ୟ ନହେଲ କିଛି
ସତ୍ୟାଗ୍ରହ ଅସ୍ତ ତେଣୁସେ ବାଛି । ୧୮

ଉଣେଇଶ ଭଗିନ୍ ମାର୍ଚ୍ଚ ବାର
ସାବର ମଙ୍ଗରୁ ହୋଇ ତପୁର । ୧୯

ଦାଣ୍ଡି ଯାତ୍ରା କରି ସାଗରକୁଳେ
ଏପ୍ରିଲ ଛଅର ରୌଦ୍ର ସକାଳେ । ୨୦

ପଦ୍ମସ୍ଥ ଗାନ୍ଧୀଜୀ ମାରିଲେ ଲୁଣ
ଭଜିଲେ ସେ ଦିନ ଛୁଟିବ୍ ଟାଣ । ୨୧

ବେରୁଦ୍ଧାଭାଗଲେ ରକ୍ତ ଅଧରେ
ଦେଶ ତାତିଗଲ ତାଙ୍କ ଡାକରେ । ୨୨

ଉଜ୍ଜ୍ୱଳେ କଂଗ୍ରେସ କଲ ଶପଥ
ଇଞ୍ଚୁ ଡ଼ା ହୋଇବ ଲବଣଗ୍ରାସୀ । ୩୩

ଗୋପବନ୍ଧୁଙ୍କ କଟାଳ କରି
ପଦଯାତ୍ରା କଲେ କଟକୁ ଶ୍ରୀ । ୩୪

କୁସନ ପୁରରେ ହୋଇଣ ବନ୍ଦୀ
କଂଗ୍ରେସ ପାଞ୍ଚଲ ନୃତ୍ୟ ପଦ । ୩୫

ଭେଳରେ ଆସି ବାଲେଶ୍ୱରରେ
ଏପ୍ରିଲ ବାରର ସନ୍ଧ୍ୟା ଲଗ୍ନରେ । ୩୬

ପଦସ୍ଥଳ ମାତେ ଆରୁଘ୍ୟଦାନ
ଲୋଇ ଇଞ୍ଚୁ ଡ଼ା ସେ ପଟୁଆର । ୩୭

ପୁରୋଧା ହୋଇଣ ସୁରେନ୍ଦ୍ର ଦାସ
ଶ୍ରେଣୀ ସାରିଥିଲେ ସେ କାବଦାସ । ୩୮

ପୁରୋହିତ ହୋଇ ହରି ଶ୍ରୀନା
ଘେନ ସଙ୍ଗେ ଲୋଡ଼ି ପ୍ରମୁଦ ସେନା । ୩୯

ପତିତପାବନ ବାହନୀ ପୁର । ୪୦
ଆସଲେ ପଲ୍ଲୀ ନିକଟ ଡେଇ । ୪୧

ବଜ୍ରପ୍ରମୁ ସେନା ବାଲେଶ୍ୱରରୁ
ଲଢ଼ୁକୁଣ୍ଡା ଦଳ ନହୋଇ ଶ୍ରୀ । ୪୨

ଉଲ୍ଲ ନାମନେଇ ସଂଗ୍ରାମୀ ଦଳ
ଆସିଲେ ଇଞ୍ଚୁ ଡ଼ା ଦଳକୁ ଦଳ । ୪୩

କରଣବାଳା, ରମା, ମାଳତୀ, ଦାସ ।
ଚନ୍ଦ୍ରମଣି, ଗୌରୀ, କୋକିଳା ସୁଭଦ୍ରା । ୪୪

ବଜକୃଷ୍ଣ, କୃପାସିନ୍ଧୁ, ଗୋଲକ
ନନ୍ଦ, ନିଳାମ୍ବର, କୈଳାସ, ଲେକ । ୪୪

ଦ୍ରବେକୃଷ୍ଣ ମହତାବ, ଅଟଳ
ପଦ୍ମସ୍ଥଳେ ଆସି ନେତା ସକଳ । ୪୫

ସ୍ଵଦେଶୀ ଲବଣ କରି ପ୍ରସ୍ତୁତ
ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଚଣିନ ଜାତରସ୍ତୁତ । ୪୬

ହାତେମାରି ଲୁଣ କରିତ ଭାର । ୪୭
ଦିବ୍ୟ ଛକର ଶୁଭଳବର

ନିର୍ମୁଖସାନ୍ଦବ କୋରଡ଼ାଛାଟେ
କାହା ପିଠି ମୁଣ୍ଡେ ଚେଡ଼ା ଫାଟେ । ୪୮

ଶେଷେ ଲକ୍ଷ୍ମୀର ରହିଲ ନାମ ।
ଭାରତେ ଦ୍ଵିତୀୟ ଲବଣ ଧାମ । ୪୯

ଉତ୍କଳର ଦାଣ୍ଡି ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଭୂଇଁ
ଏବର ଐନ୍ଦ୍ର ଶୁଣିବେ ଭାଇ । ୫୦

୨

ଦ୍ଵିତୀୟସର୍ବାର ସୁରେନ୍ଦ୍ର ଦାସ
ବନ୍ଧୁ ଥିବାଯାଏ କରି ଉପାସ । ୧

ପ୍ରତିବର୍ଷ ଆସି ଏପ୍ରଲ ତେରେ
ଦୀପଟିଏ ଜାଳ ସ୍ତମ୍ଭ ପାଖରେ । ୨

ମୁକ୍ତି ଦିବସକୁ ଖଟେ ରଖି
ସ୍ଵର୍ଗାୟ ହୋଇଲେ ମୁଁ ତାର ସାଖି । ୩

ମୋସ୍ତୁତର ଚୀର ଉଜ୍ଜ୍ଵଳ ପାଇଁ
ବିଦ୍ୟାପୀଠ ଶିବ ଗଡ଼ ଉଠଇ । ୪

ତେଏସ୍ତସ୍ତ ଠାରୁ ସ୍ମୃତ କମିଟି
ମୁଣ୍ଡଟେକି ଛୁଡ଼ାହୋଇଲୁ ଉଠି । ୫

ତେଏସ୍ତସ୍ତ ଠାରୁ ତେୟାନବେରେ
ଏକୋଇଶି ବର୍ଷ କାଳ ଗଉଁରେ । ୬

ବିଜାଇଛି ଯାହା ଶ୍ରୀଅଙ୍ଗେ ମୁହଁ
କ୍ଷମା କରିଶୁଣି ମୋ ଦେଶ ଭାଇ । ୭

ତେୟାନବେ ସାଲ ଏପ୍ରିଲ୍‌ରେ
ତେଏଷ୍ଟି ବର୍ଷ ଶଲ ମୋର । ୮

ଏମେଲେ ମନ୍ତ୍ରଣ ଏମ୍‌ପିକ ଗାଡ଼ି
ଆସିଣ ମୋକୋଳେ ଧାଡ଼ି କି ଧାଡ଼ି

ଗାନ୍ଧୀ ମହତାବ ମୁଣ୍ଡିକ ଗଲେ
ଗଜର ଲମ୍ବାଇ ଦେଲେ ସକଳେ । ୧୦

ଫଟ ଉଦର୍ଶନ ପୁସ୍ତକ ମାନ
ଫିତା କାଟି କଲେସେ ଉଦ୍‌ଘାଟନ । ୧୧

ତେଏଷ୍ଟି ଗାପ ଉଠଲୁ ଜଳ
ପିଲଏ ମାରିଲେ ଲହରତାଳ । ୧୨

ସାମ୍ବାଦକ ଦଳ କ୍ୟାମେରା ଟେକି
ଫଟ ସଙ୍ଗେ କଥା ନିଅନ୍ତୁ ଲେଖି । ୧୩

ସମ୍ବାଦ ପତ୍ରରେ ଗାନକପାଇଁ
ଖୋରକ ହୋଇମୁଁ ଉଠଇ ଯାଏ ଭାଇ । ୧୪

ଅଙ୍ଗେ ନନ୍ଦ ମୋର ଦୁଃଖ କାହାଣୀ
ଅସହ୍ୟ ହେବାରୁ ଅଛି ବଖାଣି - । ୧୫

ଛୁପାଇଣି ବର୍ଷ ସ୍ବାଧୀନ ପରେ
ଚଉତିଂଶ ମନ୍ତ୍ରୀ ଆସି ମୋରରେ । ୧୭

ନାଟକର ଭନ ଭମସା ସାବ ।
କେତେଗାଡ଼ି ଘୋଡ଼ା ଯାଇଛୁ ଯେଉଁ । ୧୮

ଏମେଲେ ମନ୍ତ୍ରୀ ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ
ଏମ୍. ପି: ବାଚସ୍ପତି ଯେତେ ଯନ୍ତ୍ରଣା । ୧୯

ଯେତେ ଦଳ ଅଛି ଦେଶ ଯାକରେ
କିଏ ନ ନାଚିଛୁ ମୋର ବନ୍ଧରେ । ୨୦

କିଏ ନେଇ ମାଟି ପୁରାଇ ଦଣ୍ଡି
କିଏ କହିଛନ୍ତି ଗଡ଼ବ କୋଠି । ୨୧

ସୁରମ୍ୟ ଉଦ୍ୟାନ ଗଡ଼ବ କିଏ ।
ଇନ୍ଦ୍ରଙ୍କ ଖାଣ୍ଡବ ବନ ପରାୟେ । ୨୨

ସତୀଅଣି ସାଲେ, ଦାଣ୍ଡି ଯାଖିଣ
ଭାବେ ଚାଲୁଛୁ ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ । ୨୩

ଆସିଲେ ସଦଳ ଚଳକୁ ଧରି
କହିଲେ ଏସା ପିତୁରେ କରି । ୨୪

ଚଳାଇବ ମୁହିଁ ସୁରମ୍ୟଜାନ
ଚିନ୍ତା ତେଜ ପ୍ରିୟ ଶ୍ରେଷ୍ଠର ଗଣ । ୨୫

କଂଗ୍ରେସର ସଭାପତି ଶ୍ରୀମନ୍ତ୍ରୀ
କହିଲେ ଇଞ୍ଚୁ ଘୋଡ଼ା ଶିଖା । ୨୬

ଜାତିର ଏକତା ନହେବା ଯାଏ
ଶତକୁ ଦମନ କରିନହୁଏ । ୨୭

ଇଞ୍ଜୁଡ଼ୀ ଗୌରବ ଅସ୍ମୁଣ୍ଡ ପାଇଁ

ମିଶ୍ରୁ ଚକ୍ରପଟ୍ଟିଏ ଗଡ଼ବୁ ଚଢ଼ି

ଅନ୍ୟ ଏମ'ପି: ଆଉ ଶିଶା ମନ୍ତ୍ରଣ । ୨୭

କହିଗଲେ ସୁଲ୍ ହେବ ସର୍ବାଣ

ସ୍ଵାସ୍ଥ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ କହିଥିଲେ ଏପ୍ରାନ୍ତେ

ସ୍ଵାସ୍ଥ୍ୟ କେନ୍ଦ୍ର ହେବ ଅଳପ ଦିନେ । ୨୯

ବେଗୀପିବେ ନାହିଁ ଧାଇଁ ସହର

ବାଢ଼ୋଡ଼ ବାନ୍ତ ସକଳ ଜୁର । ୩୦

ସବୁନାଶ ହେବ ନକର ଚିନ୍ତା

ଗୁଡ଼ ଜାଗାଦେଲେ କାଟିବ ପିନ ।

ଶ୍ୟାମ ଦାସ ନାମେ ଆର:ଟିଡ଼: ଥିଲେ

ତାଙ୍କୁ ଡାକ ମନ୍ତ୍ରୀ ମିଧା କହିଲେ । ୩୨

ବିଶ୍ଵାସ ନର ହୁଏତ ଦୁଇ

ଯମିଦେବେ ବୋଲି ଗଲେ ଆଗେଇ

ସଂପାଦକ ମନେ ହୋଇ ହୁଏନ୍ତ । ୩୩

ସତ୍ରମଣ୍ଡେ କଲ୍ଲ ନାମ ବଖାଣ । ୩୪

ଆଠ ଦିନ ପରେ ଏକପ୍ରପଞ୍ଚ

ଯମି ଦେବ ନାହିଁ କହିଲ ସୁକ୍ତ । ୩୫

ବିଜୟ ଧନ ତ୍ୟ ଡାକଲ୍ଲ ଚଢ଼ି ।

ସଂପାଦକ କାନ୍ଦନ କହିଲ ଯାଇ । ୩୬

ଏ ସ୍ଵାସ୍ଥ୍ୟ କେନ୍ଦ୍ର ମୋ ବାପନାମେ

କଲେ ଜମିଦେବ ଇଞ୍ଜୁଡ଼ୀ ଧାମେ । ୩୭

କୃଷ୍ଣା ସଂପାଦକ ଉତ୍ପୁଷ୍ପ ହୋଇ
ଭୁବନେଶ୍ୱରକୁ ଗଲେ ଧାଇଁ । ୩୮

ସୁଗଳ ବାବୁକୁ କହିଲେ ସବୁ
ମନ୍ତ୍ରୀଆଶା ଦେଲେ ନିଶ୍ଚୟ ଦେବୁ ॥ ୩୯

ତହୁଁ ସେ ଲେଖିଲେ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକକୁ
ନିଧିର ପରେ ଭେଟିଲେ ତାକୁ

ଶତପଥବାବୁ ସେନାଦେଶକ
ବୁଝାଇ କହିଲେ ହେ ସଂପାଦକ । ୪୧

ଆଗସି ପଟା ଦେଖାଅ ଆଣି
ଦ୍ୱିତୀୟରେ ଗୃହଦେଶିକୁ ପୁଣି । ୪୨

ଭରତେ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ପୁତ୍ରକୁ ସ୍ଥାନ ।
ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟକେନ୍ଦ୍ର ଖୋଲାଇଣିକୁ ମାନ । ୪୩

ସଂପାଦକ ଯାଇ ସିଃଦ୍ଧୀସମୋକ୍ତିକୁ
ଦେଖାଇବି ବୁଝ ନିୟମ ଟିକୁ । ୪୪

ନିୟମାବଳୀର ପ୍ରଥମ ଧର ।
ସଂପାଦକ ତହୁଁ ଆସିଣା ଫେରି । ୪୫

ଦ୍ୱିତୀୟ ଦାତାକୁ କହିଲେ ଯାଇ
ଧନାତ୍ୟ ଦାତାମାନେ କହିଲେ ତହିଁ । ୪୬

ମନ୍ତ୍ରୀଲେଖି ତେଲେ ଗ୍ୟାରେଣ୍ଟି ମୋଡ଼େ
ଯମି ଦୁଇଶୁଣୁ ଦେବ ଭୁବିତେ । ୪୭

ତହୁଁ ସେ ମନ୍ତ୍ରୀକୁ ଭେଟିଲେ ଯାଇ
ମନ୍ତ୍ରୀ ମନାକଲେ ଲେଖିବେ ନାହିଁ ।

ସ୍ଵପ୍ନାକେନ୍ଦ୍ର ଆଶା ଗଲମଉଳି
ସଂପାଦକ ଚନ୍ଦ୍ର ଖାଇ ହାଉଳି

ପୁ ଗଲବାବୁକୁ କହିଲ ଯାଇ
ଦବସ କଉଳି ବଞ୍ଚିବ ଭାଇ

ରେକାର୍ଡ଼ ଓ କରାଇ ଦେଲେ
ବିବସ ବଞ୍ଚାଇ ରଖି କହିଲେ

ପଞ୍ଚାଅଶୀସାଲେ ଶିକ୍ଷା ମନ୍ଦୀର
ହାଇସ୍କୁଲ୍ ପରେ ନୋଡ୍ ସର୍କାରୀ

ପକାଦରଟିଏ କରାଇ ଦେବା
ବଞ୍ଚିନ ସମ୍ବଳ ଯୋଗାଇ ଦେବା

ଜଙ୍ଗଲର ମନ୍ଦୀ ହସ୍ତାଅଶୀରେ
ସୁନ୍ଦର ଉଦ୍ୟାନ ଯୋଗାଅଶିରେ

ବିଦେଶୀ ପୁଲର ମହଲରୁଣି
ଜ୍ଞାନ ଗବେଷକ ନହିବେ ଲାଗି .

ଅଠାଅଶୀସାଲେ ଭୂମିନ୍ଦ୍ର ସାହୁ
କଣ୍ଠ ଆଚରଣ ପ୍ରୋଜେକ୍ଟ ମୋଡ୍

ଦେଇଗଲେ ଆଶା କରି ଉତ୍କଳ
ଗୁଡ଼ିଛନ୍ତି ଲୋକେ ହୋଇ ସଜଳ

ଆଦବାସୀ ପଶୁ ପାଳନ ମନ୍ଦୀ
ଆସି କହିଥିଲେ ହେବ ଉଚ୍ଚନାଶ

ପଶୁ ବେମାରରେ ମରିବେନାହିଁ
ଗଞ୍ଜୁଡ଼ୀର ଦୁଃଖ ଯିବ ଉଭେଇ

ଉପବାଚସ୍ତୁତ ଚଉପ୍ରସାରେ
 କହିଥିଲେ ଅତି ଉତ୍ତମୁଦ୍ଧରେ
 ଲବଣର ପ୍ୟାକ୍ଟି, ଡୋଇବ ଏଠି
 ଚୀର ସୁରଣୀୟ ଥିବ ଏମାଟି
 ବୁଦ୍ଧିର ଆସି ଶିକ୍ଷା ମନ୍ତ୍ରଣ
 ଖଣ୍ଡିତ ପୁତ୍ରକକୁ ନଢେଲେସରି
 ଉଜ୍ଜ୍ୱଳେ କଂଗ୍ରେସ କଳଙ୍କ ବାର
 ପଡ଼ିଥିଲେ ଧରି ଲଙ୍ଘନଚନ୍ଦ୍ର
 କହିଲେ ଇଞ୍ଚୁଡ଼ୀ କରୁଥିଲୁ
 ସମଗ୍ର ଦେଶରେ ପାଇବ ପୂଜା
 ସୁବୁଦ୍ଧ ଏକ ମୁକ୍ତି ପଳକ
 ପିରମିଡ୍ ଭଳି ଦେଖିବେ ଲୋକ
 ନୀଳମଣିବାରୁ ଆସିଲେ ଅରେ
 କହିଲେ ଇଞ୍ଚୁଡ଼ୀ ଜାତୀୟପ୍ରସାରେ
 ସନ୍ତାନ ଲଭିବ ଭାରତ ବର୍ଷେ
 ଦର୍ଶକ ନଫେଟି ଯିବେ ନିରାଶେ
 ରାଜସ୍ୱ ମନ୍ତ୍ରଣ ପଚାରିଲେ
 ବର୍ଷଣ ମୁଖର ଝଡ଼ିବଣୀରେ
 କହିଲେ ସଂଗ୍ରାମୀ ସୁଦୃଢ଼ବଦନ
 ନିର୍ମାଣରେ ଯିବ ଅଳପ ଦନ
 ଜଳସେଚନ ମନ୍ତ୍ରୀ ବର୍ଷକୁ ଅରେ
 ଆସନ୍ତି ଦିଅନ୍ତି ଯାହା ସତରେ

କେତେଗୁଣ ପଟିକ ଏରଖଇ
 ସେ କଥା ହସାବ ରଖିନି ମୁହିଁ
 କେତେ ଆସେ କେତେ ଯାଏ କେଣାଇ
 ସେକଥା ଜାଣନ୍ତି 'ବାଦା' ଓ 'ଭାଇ'
 ଲକ୍ଷ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଜଳ ସ୍ବାତରେ
 ଗ୍ରୀସାଇ ଅଛି ମହୋଦଧିରେ
 କିଏ ପ୍ରଳବାଦ ଶୁଣିବ କଲେ
 ଅବଶ୍ୟକନେଇ ଦର୍ପଣଦେଲେ
 ଏକତରଫ ଦୁଏ ପଦରକରେ
 ମାଟିବହିଯାଏ ସମୁଦ୍ରଗର୍ଭେ
 ଗୋଟିଏ ଚନ୍ଦ୍ରନୀ ପରର ମାତ୍ର
 ଯନ୍ତ୍ରୀ ମହାଯନ୍ତ୍ରୀ ତରଫ ବାପ
 ଧରିନ ପାରିବେ ଅରକ ପାଇଁ
 ଯେଣୁ 'ବାଦା' 'ଭାଇ' ଶୁଣୁସେହି
 ମାଆ ପୁଅ ଭାଇ କାପର ଭାଇ
 ବାଲେଶ୍ଵରରେ ଲଦୁ ଅଟେ ସେ ଦୁଇ
 ଦାଦାଭାଇ ଦୁହେଁ ଦେଶସେବକ
 ବଙ୍ଗାଣୀ ବସନ୍ତ ନିଜର ଟେକ
 ଗୁପ୍ତଭାଇ ଥରେ ଆସି କହିଲେ
 ନାଲିଆ ମଟର ଗୁଳିକ ଦେଲେ
 କଷ୍ଟଭୀରୁ କେହି ନ ଯିବେ
 ବୁଢ଼ା ବୁଢ଼ା ଝିଅ ପାଦକୁ ପେଲି

ଏମ୍: ପି: ଚନ୍ଦ୍ରାମଣି ଚୈତନ୍ୟ ସେଠା
କେତେ ଆଶାସ୍ଵପ୍ନ ଦେଇଣ ଏଠି

ବୈଦେଶିକ ମନ୍ତ୍ରୀ ସତପ୍ରସ୍ତରେ
ଆସିଣ କହିଲେ ଗଭୀର ଦର୍ପରେ

ଏସ୍ତମ୍ଭ ବଦଳେ ବରଷପ୍ରମୁ
ଆଣିବ ଓଡ଼ିଆମନରେ ଦମ୍ଭ

କହିଲେ ଦିବ୍ୟଧର ଦିବ୍ୟ
ପାଳନ ହୋଇବ ସମଗ୍ରଦେଶ

ଲକ୍ଷ୍ମୀଧର ଟଙ୍କା ଶରତଦୋର
ସୁଶୋଭିତ ମିମାଂସକର

ହିନ୍ଦୁଦେବ ନାଳନାଳ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ
ବିଦ୍ଵିତ ହୋଇବ ମାତ୍ର ଜଗତ

ଫରସ୍ତାସାଲେ ତ' ନଳ ହୋଇ
କଂଗ୍ରେସ ଜନତା ଆସିଲେ ଧାଇଁ

ଦୁଇଟି ପଦାଳାଦୁଇଟି ମସ୍ତକ ।
ଦେଖିମାତେ କେ ଲାଗିଲ କାବି

ମୋମୁଖ ସମ୍ବର ଅଗଷ୍ଟଶ୍ରୀ
ଶ୍ରୀକାଳିକାଲେ ଜନତାପଣ୍ଡା

ଜାଣିବୁ ପତାକ ଦେଲେ ଉଡ଼ାଇ
ଅଙ୍ଗେ ବତା ମୋର କାହାଣୀ ଏହି

ଅଂପ୍ରସାସାଲେ ଶାନ୍ତ ସୋଗାଣ
ଓଡ଼ିଆ ସାବରୁ କଲେ ବଖାଣ

ନିଶ୍ଚଳେ ନଳବ ଅଶ୍ରୁ ବନ୍ଧି
କାଳଯୋଗେ ନିଦ୍ରାପିତ ହେବନି

ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କେନ୍ଦ୍ର ହେବ ତଥାରି
ପ୍ରମେଷି ଯିବିବସ୍ତବ ପୁର

ଗାମର ନିଶ୍ଚୟ ପାଳକ ଗଣ ।
ପ୍ରମୁଦର ପାଖେ ପ୍ରାଚୀର ମାନ

ଭାଙ୍ଗି ନେଇ ଜାଲେ ନରଲେ କୁଦ
ମର୍କଟ କରୁଣେ ସୌଦର୍ଯ୍ୟ ବୋଧ

ଗାତ୍ରୀଙ୍କ ଶତାକ୍ତି ଅପ୍ରସ୍ତରରେ
ମିଳିଥିଲା ଟଙ୍କା ତହୁଁ ତଜାରେ

ସେଥିରେ ପ୍ରାଚୀର ନିର୍ମାଣ ହୋଇ
ଲେଖାହୋଇ ଥିଲା ପ୍ରମୁଦେ ତହିଁ

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ ଜୟନ୍ତୀ ଅଶୀରେ ହେଲ
ଓଡ଼ିଶାଗର ବହୁ ସମ୍ରାଜ୍ଞୀ ବାଲ

ଦୁଇଦିନ ପାଇଁ ଆସିଲେ ଧାଇଁ
ଟାଉନହଲରେ ମିଟିଂ ହୋଇ

ସାମାଜିକ ମାନେ ମେଳା କୁ ମେଳା
କେତେ ଫଟ କୁଏ ଲେଖା ଛୁଟିଲା

ପ୍ରଜାତନ୍ତ୍ର ଛୁଟି ଫଟ ସହସ୍ର
ସମାଜ ଛୁଟିଲା ଲେଖା କାହାର

ପୂର୍ଣ୍ଣଚନ୍ଦ୍ର ଗିରି ରବିନ୍ଦ୍ର ଦାସ
ମାଲବମ, ଶଶୀ, ଶ୍ରୀପୁରୀ ଦାସ

ଲକ୍ଷ୍ମଣ କମିଳା, ଶ୍ରୀକାନ୍ତ ପାଳ
 ସ୍ବର୍ଗମଣି ପଣ୍ଡା, ଶ୍ୟାମ ମଣ୍ଡଳ
 ବ୍ରଜ, ବୈଦ୍ୟନାଥ ଶ୍ରୀ ପିତାମ୍ବର
 ଭୈରବ, ସୁ ଦାସ, ନାରାଣ ଚନ୍ଦ୍ର
 ପିୟୁନାଥ ନନ୍ଦ ପ୍ୟାଶ ମୋହନ
 ବଶୁମ୍ବର, ଗୌର ଗୋପାଳ ଜାଣି
 ନିଲେଚନ ସେନାମଧ୍ୟ ଶାଧନ
 ଜାଣିନାଥ ପୂର୍ଣ୍ଣ, ଗୋପାଳଚନ୍ଦ୍ର
 ଦେବକୃଷ୍ଣ ମାତୁ, ଶ୍ରୀ ଲେକନାଥ
 ମଦୁନାଭ ସଙ୍ଗେ ସେ ଶ୍ରୀରାଜ
 କାର୍ତ୍ତିକ ନାକାର ଶ୍ରୀ ପଦ୍ମଶୁଭ
 ମିହିର ଆଶ୍ବତ୍ଥୀ ଅବଳପାତ୍ର
 ଶକ୍ତି ମହାନ୍ତି ପିୟୁନାଥ, ଅଦ୍ୟତ
 କରୁଣାକର ଦାସ, ଧରଣୀଧର
 ବନ୍ଦ୍ୟ ସାମୀନିଆ ପ୍ରଗ୍ରାମୀଗଣ
 କରୁ ମହା ସୁଖେ ସେ ଆଗମନ
 କଲେସମାବେଶ ହିଁ ଦନ୍ତଧର
 ମୋ ବନ୍ଧ ଗରବେ ଉଠିଲପୁର
 ନବ ଲେଖକଙ୍କୁ ଦେଲ ଆହ୍ୱାନ
 ଇନ୍ଦ୍ର ନି ଉପରେ ଲେଖା ଗୁପ୍ତିଣ
 ରାଜ୍ୟପାଳ ଶିଳ୍ପପାଳଙ୍କୁ ଭେଟି
 ଇନ୍ଦ୍ର ନି ହୋଇବ ହାଇ ଲାଇଟି

ସ୍ବଧାନାଥ ରଥ, ନନ୍ଦକିଶୋର
ରମା ଦେବୀ ସଙ୍ଗେ ସେ ନିଳାମ୍ବର

ଅନ୍ନପୂର୍ଣ୍ଣା ଦେବୀ ଶ୍ରୀହର୍ଷ ମିଶ୍ର
ଚିନ୍ତାମଣି ଯେନା, କାର୍ତ୍ତିକଚନ୍ଦ୍ର

ଅଦୈତ ବଲ୍ଲଭ ଜହ୍ନସାଗର
ଜଣ ଜଣ ହୋଇ ଆସିଲେ ଧାର୍ଯ୍ୟ

କେତେଭଣ୍ଡ ମିଥ୍ୟା ଭାଷଣ ଦେଇ
ଆଶା ଚୈତରଣୀ ଦେଲେ ବୁଝାଇ

ଇଞ୍ଚୁଡ଼ି ସପକେ' ଯେ କହି ଲେଖା
ଛୁପିଦେବୁ ଆମେ ନନେଇ ଟଙ୍କା

ସଂଗ୍ରାମୀ ଓକଲ କରୁଣାକର
ଦୋଷଣା କରିଲେ ଅନେକକାର

ଶୁଣି ସବେଶ୍ବର ଉତ୍ସାହ ମାତ୍ର
ଧରି ପାଣ୍ଡୁ ଲୁପି ଗଲ ଝଟିବ

କରୁଣାବଚକ୍ତ ଭେଟିଲି ଯାଇ
ଛୁପିଦିଅ ମୋର ପୁସ୍ତକ ଏହି

ସେ କହିଲେ ଆଗର ଦେଲକ ବାଇ
ଇଞ୍ଚୁଡ଼ି ସଭାରେ ଥିଲି ମୁଁ କହି

ତୁମେ ଟଙ୍କା ଦେବୁ ଛୁପିବ ବହି
ନୋହିଲେ ମୋ ପାଶେ ଟଙ୍କା ଯେ କାହିଁ

ସୂର୍ଯ୍ୟମଣି ପଣ୍ଡା ରଖି ଛମାସ
ଫେରାଇଲୁ ଶେଷେ କରି ନିରାଶ

ଉତାରି ରଖିଲେ ବନ୍ଧୁରୁ ତାର
କେ ବଶ୍ୟ କରେ ଲେଖା କାହାର

ମନ୍ତ୍ରମୟୀ ନେକା ଲୁଗା ରାଶି
ଲେଖିବାକୁ ନାହିଁ କଲମ ମସୀ

ପରୁ କଥାମନ୍ତ୍ର ହେଉଥାଏ ଆଜି
ନବେସାନ କଥାଶୁଣରେ ଭାଇ

ଆଗ ବର୍ଷ ଯିଏ ଥିଲେ ଶେଷ
ଦଶ ବର୍ଷ ଜାଲ ଯୋଗସେ ମାଧୁ

ଆମିଲେ ମୋହନାର୍ଥ ଅଛନ୍ତି ଦୋଳ
ସଂଗୀତକ ଶୋଭନିଦା ନୟନ

ଏମିତି ତାହା ଲେଖି ମାଞ୍ଜୁ ଏକ
ଏମିତି କହିଲେ ଦେବେ ମଉକ

ଲୋକେ କି ମିଳାଇ କଣ
କହିଲେ ମାମୁଙ୍କ ଦୋଳବ କୁଠା

ଗୋବିନ୍ଦ ମିଳି କଲେ ପଟା
ରେକର୍ଡ଼ପେଶିଲେ ଆସିବ ଟଙ୍କା

ହାତଟେକ ଲାଲ ଜରିବ କିଏ
ହାତ ଟେକି ଦେଲେ ଲତଳା କୁଏ

ଗୋବିନ୍ଦ କଥା ଦୋଳବ ପଟା
ଅଞ୍ଜଳ ଅଞ୍ଜି ଧାଇଁ କୁଟା

ଅଞ୍ଜଳର ଅଧିକାର ସେ ନାୟକ
କରୁଣ ଯୁବକ ସେ ଟୋକା ଲୋକ

ତଳମାସଗଲ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ବନ୍ଦ
 ଚନ୍ଦ୍ର ନ ଚନ୍ଦ୍ର ଲ ପରି ଫେରନ୍ତି
 ସଂପାଦକ ଦେଲ ମନ୍ତ୍ରୀକୁ ଲେଖି
 ମନ୍ତ୍ରୀ ସୁଧାଲେ ଚାବୁକୁ ଡାକ
 ଶୋଳଥର ପରେ ଶୁଣି ଗୁଡାସ
 ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ଦେଲେ ଭୁବନ କର
 ଭୁମ କାମ ସାରିଯିବ ବଦଳ
 ପରେ ସଂପାଦକ ନଦେବ ଗାଳ
 ଆଗେ ଫେରନ୍ତି ଦେଲେ ଅଞ୍ଚଳ
 ସଂପାଦକ ଫେରି ଆସି ଅଞ୍ଚଳ
 ପୁଣି ଫେରିଗଲ ଆର ଆର ପାଶେ
 ସେଦିନ ଫେରିଲ ହୋଇ ନିରାଶେ
 ଏକ ଦିନ ଭୁବନ ଉପାଦେଇ ଲୁହ
 ବରଷା ମାଡରେ ଦେହ ଚିନ୍ତାଲ
 ଶୁଭଦିନ ପରେ ଆସିଲେ ପୁଣି
 ମାନବର ସଂଜ୍ଞା ରିପୋର୍ଟ ଦେଲ
 ଅଞ୍ଚଳର ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଠାରେ
 ପହଞ୍ଚି ବିଦ୍ରୋହୀ ସୁଖ ମନରେ
 ଯୋଡ଼ିବୁ ହୋଇ ପରୁରେ ଯାଇ
 କେତେବାଟ ଗଲ କାମ ଆଗେଇ
 ସେ ଦେଲେ ପଠାଇ ରେଭିନ୍ୟୁକୁ
 ପରୁଷ ଆସିବ ମାନସ ବାବୁକୁ

ଛଅଥର ଗଲ ତାଙ୍କ ଦପ୍ତର
 ସାହାବ ନହେଲ ଗୋଟିଏ ଥର
 ତହୁଁ ଗଲେ ଜିଲ୍ଲା ପାଳକୁ ଭେଟି
 କହିଲେ ସମସ୍ତ ଟିକାଇ ପାଟି
 ଆଶ୍ୱାସନା ବାଣୀ ଆଗେସେ ଦେଲେ
 ତୁମ୍ଭ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷେତ୍ର ଦେବ କହିଲେ
 ରେଭିନ୍ଦ୍ରବୀର ଅଟନ୍ତି ଏହି
 ତୁମ୍ଭକାର୍ଯ୍ୟ କରି ଦେଖେଟି ସେହି
 ତହୁଁ ସାତ ଦିନ ଗଲରେ ବିତି
 ନିଜ ଥରେ ଚୋଷା ମଦ କରନ୍ତି
 ଏଗାର ଦିନରେ ଶଠିଟି ପାଇ
 ଆଉ ଆଇ ରିମୋଟ ଆଣିବା ପାଇଁ
 ପଦେଶୁଲ ଗଲେ ରସାଳପୁର
 ଅରବିନ୍ଦ ପଣ୍ଡା ଇନ୍ସପେକ୍ଟର
 ଅତି ବ୍ରହ୍ମପାତ୍ର ପିଲଟି ସେହି
 ସାର ଦିନରୁ ଚାମୁଳ ଖାଇ
 ଆଠ ଉଲ୍ଲସ୍ ନଥି ଅଶ୍ରାଳି
 ରେକର୍ଡ ଓ ନକ୍ସା ଦେଲେ ସେ ତୋଳି
 ତାକୁ ଧରି ଆସି ଚନ୍ଦ୍ରସିଲରେ
 ପହଞ୍ଚିଲେ ବଡ଼ ବାବୁଙ୍କ ଠାରେ,
 ଗବୀଙ୍କ ଘରେ ସେ ମହାଗବ,
 ପଇସା ଖାଇଣ ଦୋଇଛୁ ତବ

ଅଞ୍ଜଳର ଅଧିକାରୀ ସେ ହେଉ
 ଆଉଦେଲେ ନାହିଁ ଠାକ ଚାକର
 ତହୁଁ ଫେରାଇଲେ ଏସ୍. ଡି. ଓ କଡ଼
 ଦରଖାସ୍ତ ଧରି ଗଲା ଝଟିତ
 ପ୍ରଭାତେ ପହଞ୍ଚିଲେ ସେ ଝିଲେ
 ସାଦରେ ମୋ କାର୍ଯ୍ୟ ସମାପ୍ତି କଲେ
 ପିଅନ ହାତରେ ଦେଲେ ଢୋଲ
 ଜନ୍ମ ଜାନୁଆରୀ କରନ୍ତୁ ଦୁଇ
 ସାମଲ ଶୁଣାଯିବ ଦୁଇଟି ଶ୍ରେର
 କୁକୁର ପ୍ରକୃତ ସେ ଦୁର୍ଦ୍ଦିନର
 ନିରାଶେ ଫେରିଲି ମାମଟେ ଧରି
 ପାଲଟୁନି ସିଂହକୁ ବିନମ୍ର କରି
 କହିଲି ସମସ୍ତ ଦୃଢ଼ାନ୍ତ ତହିଁ
 ସେ କାମ କରିଲେ ପାଲଟି ମଗାଇ
 ହରିଶ୍ଚନ୍ଦ୍ର, ମହାପାତ୍ର ପେଶ୍ୱାର
 ପ୍ରମୁଖ ମହାନ୍ତ ବନ୍ଧୁ ନାକର
 ସେ ଶେଷର ଦୁଇ ଅଞ୍ଜଳେ ଥାଇ
 ଯଥେଷ୍ଟ ସାହାଯ୍ୟ କରିଲେ ତହିଁ
 ନିଃ ସଂରକ୍ଷଣ ପଟା ମିଳିବା ପାଏ
 ତାଙ୍କ ଅବଦାନ ଭୁଲି ନହୁଏ
 ଅଫିସର ଠାରୁ ଖାଇଣ ଗାଳ
 ତଥାପି ମୋ ପାଇଁ କଲମ ଶୁଳି

ରକସ୍ତ୍ର ବସ୍ତ୍ରରେ ଦେଲେ ପଠାଇ

ଚିହ୍ନାଲେକ ଚର୍ଚ୍ଚି ପାଇଲପାଇ

ଏକମାସ ଧରି କାର୍ତ୍ତିକ ଦାସ

ପାଇଲ୍ କରଲ ଅଜ୍ଞାତ ବାସ

ବହୁ ଖୋଜାଇଣ ଦେଲି ପଛକୁ

ପଛଦେଖାଇଲ ଦୀର୍ଘନ୍ ତାକୁ

ତେନାସ ଗଲ ତାଙ୍କ ଏପ୍ରକ

ଭରଣି ପୁସ୍ତକ ଦେଲି ଉପହାର

ଶେଷ ପ୍ରତିବାଦ ହୋଇ ପାଲଲି

ଫେରିଣ ଆସଲ ସେ ଚନ୍ଦ୍ରସିଲି

କୋରିଡ଼ୋଇ ପୁଣି ନେଉଛୁକୁ

ମାସକ ଭ୍ରମର ପାଇଲୁଟିକୁ

ପଠାଇଲି ନିତ ହୋଇ ନିଉନ

ସାନ୍ତନା ଦେଇଣ ଶ୍ରୀ ସୁଦର୍ଶନ

ବଡ଼ବାବୁକୁ ସେ କହିଲେ ଡାକ

ପିଲାଟିକୁ ଟିକେ ଦିଅନ୍ତୁ ଲେଖି

ଅତ୍ୟନ୍ତ ମେଲାପି ମାର୍ଚ୍ଚଣ୍ଡ ସେଠା

କେତୋଟି ପର୍ବଣ ଦେଲେସେ କାଟି

ମୁଖରେ ନରାଏ ମୁଣ୍ଡରେ କୁଣ୍ଡ

ଅସ୍ତଳକୁ ପାଇଲ୍ ଆସିଲୁଫେରି

ତେନାସ ପରେ ମୋନଥୁରୁ

କିଲ୍ଲାପାଳ ଠାରେ କଲି ଗୃହାସ

ଦେବତା ଗଳ୍ପ ନିଷଂସିତେ
ମନ୍ତ୍ରୀ ଧରତୁଆଁ ନ ଦେଲେ ତେଣେ

ପିଅନ ଅମଳ ସେ ଅଧିକାରୀ
ନିନ୍ଦାର୍ଥେ ଫିଟାଇ ନାହାନ୍ତି ଡୋର
ହାତେସିନା ଅର୍ଥ ନାହାନ୍ତି ନେଇ
ହଜାରେ ଟଙ୍କାର ଦେଇଛୁ ବନ୍ଧୁ

କେତେଗୋଟି ହାତ ଧରିଛୁ କାର
କିଏସେ ବୁଝିବ ଦୁଃଖ ତାହାର

ଦିନଦଶାଂରୁ ପାଞ୍ଚଟା ଯାଏ
ଦିନଗଡ଼ ଦିନ କିଏ କଟାଏ

କେହିତାର ମୂଲ୍ୟ ବୁଝି ବେନାହିଁ
ନଅଗୁଣୁ ଜମି ପାଇବା ପାଇଁ

କେତେ ଶ୍ରେଣୀ ଶାସେ କାଳ କଟାଇ
ସେ ଦୁଃଖରେ ତାର ବୁଝିବ ନାହିଁ

ସୂକ୍ଷ୍ମ ମଦନର ନକ୍ସା ଅଙ୍କନ
ଆଗିଅଛି ଅତି ସ୍ୱଳ୍ପ ଗମନ

ତହିଁ ଅଫିସର ଶ୍ରୀମତ୍ୟାନନ୍ଦ
ଅତ୍ୟନ୍ତ ସହାୟ ନଜାଣେ ଛନ୍ଦ

ଅତି ଆଦରରେ କଫି ପିଆଇ
ରମେଶ୍ ବାବୁକୁ ଦେଲେ ଡକାଇ

ପ୍ଲାନେଟ୍ରି ମେଟ୍ କରି ତଥଳ
ଦାସବାବୁ ଆଶା କର ଉଜ୍ଜଳ

ପରସା ପତର ସଲମି ବହୁ ।
 ତେବେ ସୁଧାକାମ ହୋଇଲ ନାହିଁ
 ଶୁଭମାସ କାଳ ଦେଲେ ଗଢ଼ାଇ
 ନିତ୍ୟାନନ୍ଦ ଗଲେ ବଦଳୀ ହୋଇ
 ରମେଶ କରିଲ ତାକୁ ନିଶ୍ଚୟ
 ଏଣୁ ମେଟ୍ କଥାଟୁ ଲରେ ଘସ
 ବୁଦ୍ଧ ପୂର୍ଣ୍ଣଚନ୍ଦ୍ର, ସେ ମନ୍ଦାଆଳ
 କାର୍ଯ୍ୟ ଶେଷକଲେ ଶୁଣି ବିକଳ
 ଥର ଥର କରି ଚତୁର୍ଥ ଥର
 ତାପତର ବସନ୍ତାଘାତ ଭୁବନେଶ୍ୱର ।
 ବିନୟ ବାବୁଙ୍କ ସାକ୍ଷାତ ପାଇଁ
 ଜଣି ତଳ କାମ ହୋଇଲ ନାହିଁ
 ସକାଳେ ଚଳିଲେ ସନ୍ଧ୍ୟାକୁ ଆସ
 ସନ୍ଧ୍ୟାରେ କହନ୍ତି କାଳିକ ଆସ
 ଜମିଦାର ସେଠାରେ ସକାସେ ଦୁହେଁ
 ହୋଟେଲ୍ ଲକ୍ଷ୍ମରେ ସେ କେବେ ନରୁଣେ
 ଏଣୁ ଦୁଃଖ ଫେଣି ବିଦ୍ରୋହ ଦାସ
 କ୍ଷୋଭା ଗାରକଲ ଗୁଡ଼ିଶ ସ୍ୱାସ
 ପଞ୍ଚମ ଯାହାରେ ଭୁବନେଶ୍ୱର
 ପହଞ୍ଚିଲ ତାରିଖେ କଟାଇ ରାସ

୯୧ ନବେ ନଭେମ୍ବରରେ ଯାଇ
 ବିନୟ ବାବୁକୁ ସାକ୍ଷାତ ପାଇଁ
 ଦଣ୍ଡା ଦଣ୍ଡା କରି ତନୋଟି ଦଣ୍ଡା
 ବସିଛୁଡ଼ା ହୋଇ ଶୁଭିଲ ଅଣା
 ପି: ଏ: କହିଦେଲେ ଦେଖା ଦେବନ
 ଅଛୁଣ ଦେକୁ ସଂଜେ ଆଶାନ୍
 ଦୁଃଖରେ ମିନତି କଲ ସେ ଯାକୁ
 ପଶିଲ ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ସତ୍ୟା ଗୁଡ଼କୁ
 ପ୍ଲାନ୍-ଏକ୍ସିମେଟ୍ ପଟ ତାଙ୍କର
 ପୁତ୍ରକ ସହିତ ଦରଖାସ୍ତ ମୋର
 ସମସ୍ତ ତାହାଙ୍କ ହାତରେ ଦେଲେ
 କେବେହେବ ବୋଲି ଗଣ୍ଡ ସେକଲେ
 କରୁର ହୋଇବ ଶୁଣାଇ ଦେଲେ
 ଦରକୁ ଖବର ଯିବ କହିଲେ
 ଏକାର ତାରଣେ ଚିଠି ମୁଁ ପାବ
 କଲ୍ଲା ପାଳ ପାଶେ ଖଲି ମୁଁ ଶାନ୍ତି
 ଦୁଃଖରେ ମନ ମୋଗରରେ ଯାହି
 ଅଣ ଓଡ଼ିଆ ଏବଧ ପିଲଟି
 ଜାଣେନ ଓଡ଼ିଆ ଶୁଣାସେ କହି
 ଇହବାସ ଅବାଜାଣିବ କାହିଁ

ପୁରୁଷେ ସାତଥର କରିଛୁ ଦେଖା
 ମୋହର ସଂପର୍କେ ଦେଇଛୁ ଲେଖା
 କେତେ ଫଟ ତାଙ୍କୁ ଦେଖାଇ ଅଛୁ
 କଲ ଆଗେ ମୁକ୍ତା ଶ୍ରେବାଇ ଅଛୁ
 ବାଜସ୍ବ ବାମନ ସେ ବାନ୍ଧ ବାଲ
 ଜିଲ୍ଲାପାଳ ତାକୁ କ'ଣ କରିଲ
 ତାଙ୍କୁ ଯାଇ ସଂପାଦକ ମୋହର
 ଗୁମାସ୍ତ କରିଲ ଅଷ୍ଟମ ଥର
 ସେ କହିଲେ କୋର ହେବ ପାଇଲ
 ଅପ୍ତ ଧରି ତୁମେ ବସ ଥିଲୁ
 ପରୁର କରମ ମାନକୁ ମୋର
 କରମ ଅଭଦ୍ର ଲପଟା ଶ୍ରେର
 ଦେଖାଇଲେ ନାଲିଆଖି ସେ ଯେତେ
 ଅଙ୍ଗେ ନିଶ୍ଚକଥା କହିବ କେତେ
 ହୃଦୟ ଦପ୍ତର ତଳଲ ଚର୍ଚ୍ଚି
 ଯୁଗଳ ବାବୁକୁ ଶାଇଲ ନାହିଁ
 ଅମଲ ଗୃହରେ ପଶିଲ ଯାଇ
 କାଳିଆ ବସ୍ତ୍ର ମକିରମ ସେହି
 ପାଗଳ କୁକୁର ପବ୍ବୁ ଚର୍ଚ୍ଚି ।
 ଘେଉଁ ଘେଉଁ କରି ଦେଲ ଗୋଡ଼ାଇ

ତାପରେ ଡ଼ଡ଼ି ନକଲେ କିଛି
 ଦଶରଥ ତାଙ୍କ ପାଶୁ ଫେରିଛି
 ବହୁ ଝଟୁ ଦେଲି ଧରଇ
 ପଣ୍ଡାବାବୁ କାମ କରିବ କହି
 ପଣ୍ଡାବାବୁ ମଣ୍ଡା ଖାଇବା ପାଇଁ
 ଅର୍ପଣରେ ବେଳେବେଳେ ନାହିଁ
 ନଅଥର ଫେରି ତାଙ୍କ ପାଖରୁ
 କୃପାହୀନ କୁ ସେ କରିବା ଗୁରୁ
 କାମକରି ଦିଅ ଚଞ୍ଚଳ ହୁଇ
 ଅର୍ପଣ କରିଲେ ଦଶେ ବହି
 ମି: ଏ:ମି ଅଡ଼ର କରିବା ପାଇଁ
 ଅରୁଣ ଦେଇ କହିଲି ଯାଇ
 ସେମାନେ କହିଲେ ଗୋଟିଏ କଥା
 କାମରେ ଦେଖାଇ ଦେଲେ ଅନ୍ୟଥା
 ଦୁଇଟି ଖାତାରେ ଦୁଇ ଖସଡ଼ା
 ପି:ଏ.ମି ପାଇଁ ଯୋଗେ ଜାଗାଲେଡ଼ା
 ନାକୁ ସଂପାଦକ ପଟ୍ଟାନ୍ତରେ
 ସ୍ୱାକ୍ଷର କରଇ ଅତି ଚୁରୁତେ
 ଏମେଲେ ଠୁଁ ଲେଖା କରଇନେଇ
 ଜିଲ୍ଲାପାଳ ହାତେ ଦେଲେ ସେ ନେଇ

ଜିଲ୍ଲାପାଳ ପାଇଲ୍ କରିଲେ କୋଣ
 ଏକଦମ୍ ଠାରୁ ଦୁଃଖରେ ଫେରି
 ରେଭନ୍ସ ବାବୁ ଚିଠି ପେଶିଲେ
 ସଂସ୍କୃତିକ ବାବୁ ଚିତ୍ତେ ଗଲେ
 ଚନ୍ଦ୍ରସିଂହାର ବଶଳବାବୁ
 ତାଙ୍କୁ ଜଣାଇଲି ମୋ ଦୁଃଖ ସବୁ
 ବିଳମ୍ବରେ ଆସି କହିଲେ ସେହି
 ଗୋଟିଏ ନହେଉ ଅନ୍ୟଟି ପାଇଁ
 ଡେପୁଟିର ସବୁ ପାଇବ ବନେ
 ଭାଙ୍ଗି ପଡ଼ି ନାହିଁ ନିବନ୍ଧ ମନେ
 ଚିନ୍ତାବର୍ଷେ ଚାକ ବଦଳି ହେଲା
 ମୋ କାମେ ପ୍ରଗତି କିଛି ନ ହେଲା
 ଆଗ ସଭାପତି ଶ୍ରୀଲୋକନାଥ
 ନବେ ମସିହାରେ ଜଣାଅନାଥ
 ସ୍ୱର୍ଗୀୟମୋଲେ ଡିପ୍ଟମେଣ୍ଟର
 କେ'ନା ସାଲ ବା ମଜୁରୀ
 ଗୋବିନ୍ଦ ସ୍ୱାମୀ ସଭାପତି
 ନିବାରଣ ହେଲେ ତାଙ୍କ ସ୍ଥାନ
 ଏକା ନବେ ସାଲ ଏସିଲ୍ ଡେର
 ବଞ୍ଚାଇବା ପାଇଁ ପେଟେ ଲା ଦର

ପାଞ୍ଚମନ୍ତ୍ରୀ ତାଙ୍କ ଗପ ବାଲେ
 ଭଦ୍ରଙ୍ଗ ଦଙ୍ଗାରେ ଦେଲେ ସାମିଲ
 ସମରେନ୍ଦ୍ର କୁଣ୍ଡ ନଗନ୍ଦ୍ର'ଅ ଜା
 ଅରୁଣ ଦେ ବଡ଼ ଥ ଅବସ୍ଥା ସାଜି
 ଆସି ଦେଇଗଲେ ସେ ମାଟି କାମ
 କେହି ନ ରଖିଲେ ମୋହର ନାମ
 ବସ୍ତାନବେ ସାଲେ ଏପ୍ରାନ୍ତ ତେର
 ପ୍ରହସ୍ତଲେ ମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀତାମୋଦର
 ତାଙ୍କୁ ଅନୁଶୋଧ କରିଲି ମୁହିଁ
 'ସୁତସଦନ' ମାସେ ଲାଗିବ ନାହିଁ
 ଗ୍ରେଟ ଅନୁଶୋଧ ତେଜ ମନରୁ
 ପଞ୍ଚାୟତ ଭାଗ ଆଗରେ ସରୁ
 ପଞ୍ଚାୟତ ନିର୍ବାଚନର ପରେ
 ପାଞ୍ଚମାସ ଯାଇ ନାହିଁ ସତରେ
 ମୋ ସଭାପତିର ଜୀବନ ଦୀପ
 ନିର୍ବାପିତ ଦେଲ ଲଭିବୁଁ ଦୀପ
 ତେସ୍ତାନବେ ସାଲ ଫେବୃଆରୀରେ
 ନୁଆସଭାପତି ନିର୍ବାଚନରେ
 ରାମଚନ୍ଦ୍ର ସାମଲ ଲଭି ଆସନ
 ସଭାଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଉତ୍ତମ ଜ୍ଞାନ

ଏବର୍ଷ ଅଳ୍ପ ବୈଶାଖୀ ଯେନା
 ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ସେ ଉତ୍ତମନା
 ଅଙ୍ଗେ ନିଶ୍ଚିତର ଦୁଃଖ କାହାଣୀ
 ବହୋଲା ସଂଗୀତେ ଅଛି ବ୍ୟାଣୀ
 ମାନ୍ୟତାର ଏମ୍ ପି ଆହେଳାଶିନ
 ଉନ୍ନୋତନ ଚର ମୋର ପୁତ୍ରକ
 ଦେଶେ ମହାମାନ୍ୟ ସବୁମନ୍ତ୍ରୀକୁ
 ଦର୍ଶାଇ ସମସ୍ତ ବ୍ୟାପକକୁ
 କହିବେ ଏପରି ନକୁହ ମିଥ୍ୟା
 ଦେଶେ ନ ବୁଢ଼ାଅ ମିଛର ବାତ୍ୟା
 ସବୁ ମିଥ୍ୟାଶଠ ପାପର ଶର
 ହୋଇଯିବ ଦିନେ ବରୁ ଅଛାନ
 ସତ୍ୟମୁଖ୍ୟ ଆଜ୍ଞା ଉର୍ଦ୍ଧ୍ବ ନାହିଁ
 ପରାଧୀନ ଦୁଃଖ ଆସିବ ଧାର୍ମି
 ଗଣାନ୍ତି ଦେଶ ଲୋକେ ବନ୍ଧୁ
 ମନ୍ତ୍ରୀ, ବଡ଼ ଲୋକେ ମୁଁ ପି ଲୋକେ
 ଲୋକ କାଳେ ଯଦି ମୁଲ୍ୟ ନଥାଏ
 ଆଜ୍ଞା ଏଦେଶକୁ ଖେଳ କାଏ ?
 ମୋର ସଂପାଦକ ଦେଉ ଗୋଡ଼ରେ
 ଦୁଃଖ ସବୁ ସବୁ ଚେଷ୍ଟାକରେ

ପ୍ରବେଶ ଏକ ସ୍ୱଳ୍ପ ସନ୍ତତ
 ପ୍ରତିମୁଖି ତୋଳ ରଖିଛନ୍ତି
 ସ୍ୱଳ୍ପସ୍ୱଳ୍ପ ପାଖେ ପତାକା ପୀଠ
 ପ୍ରାଚୀର ସନ୍ତତେ ଗଢ଼ାଇ ଗେଟ୍
 ବର୍ଷକୁ ବାଉଁଶ ଦିବସ ପାଳ
 ଏପ୍ରିଲ ଚେରକୁ କର ସଙ୍ଗଳ
 ପାଠାଗାର ଖୋଲ କମିଟି ନାମେ
 ରଖିଛନ୍ତି ସ୍ୱଳ୍ପମୋହର ଧାମେ
 ଏସାଲ ଏମାସେ ବହୋଷ୍ଟ ସାନି
 ଅଣ୍ଟିଆ କୋଇଲି ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ
 ବାଡ଼ିଆ ବାଉଁଶ ଶାଳକଭେଷି
 ବସାକୁ କରୁଛ ସନ୍ତତେ ପୁଣି
 ଜମନ୍ତୀ ଆଣିଲ ପଣ୍ଡାମଣି
 ବହୋଷ୍ଟକୁ ଶଶେ ଦେବେକ ଗ୍ରାସି
 ରୁଦ୍ରହାରେ ବସି ଚାଲେ ପୁର
 ମୋତେ ଛେଟାଇବେ ଲାଗୁଥିବେ
 କାଉଁଳିଆ ଗଜନିଶି କାହା
 ଡକାଇଲ ମୋର ସଂପାଦକଙ୍କୁ
 ସୁଇଚ୍ଛାରେ ସମ୍ବେଦନ ଗଢ଼ିଲ
 ଅମ ଶ୍ରବଣକୁ ଉଡ଼ାଇ ଦେଲ

ସଂସ୍କୃତ ବିଦ୍ଵାନ ନିପଟ ଗଧ
 ସେ କାହୁଁ ଜାଣିବେ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟବୋଧ
 ମଣାଣିରେ ମୁଣ୍ଡ ମାଳ ଗଢ଼ିଛ
 କାହିଁଫାଇଁ ରମ୍ୟାଦେଶ ଆଣିଛ
 ଅତିଶୀଘ୍ର ଶୁଦ୍ଧ ଏସବୁ କାଣି
 ଶାରଳେ ବାଜିଲେ ଡାଡ଼ିବ ବସୁଡ଼
 ରସିଦ୍ ବହୁରେ ଉଠିବ ଗୁଢ଼ା
 ଗଠନ କରିଲେ ମାଣିକ୍ୟ ପଳା
 ସରଳ ନିଶ୍ଚୟ ମୋ ସଂପାଦକ
 ବସିଲା ମଉନେ ହୋବ ନିବାକ
 ଦଶ ବରଷରେ ନଅ ହଜାର
 ଅନୁ ଦାନ ମିଳେ କେଉଁ ପ୍ରକାର
 ସେ କଥା ଏଖଣ୍ଡ ବୁଝିବେ କାହୁଁ
 କମିଟି ବସ୍ତ୍ରଣ ହେଉ ଯହୁଁ
 ବାଣୀଆ ଗାଉଡ଼ ଦାଠ କରୁଡ଼
 ପୁଲିଗଲ ତାର ଆଙ୍ଗୁଳି କଢ଼ି
 ରସେ ତାଙ୍କ ପତ୍ନୀ କହିଲେ ଚିଡ଼
 ଇଞ୍ଚିତ୍ରରେ କସ ଅଛ ଦାବୁଡ଼
 ଥରେ ଖୁସୀମାରି ନଳଭୟଣ
 ତାପୁବୁଦ୍ଧେଶ୍ଵର କର ନିରାଶ
 ଗଢ଼ିଥିଲା ଯେଉଁ କମିଟି କୁମ

(୩୨)

କାହିଁ ହଜିଗଲା ଇଞ୍ଚୁଡ଼ୀ ଧାମେ
କୁନା ମାହାନ୍ତର ଟଙ୍କାକଉଡ଼ି
ଦେଉଥିଲ ଆଗେ ପିଟି କରୁଡ଼ି,
ଚୋରବର୍ଷ ମଧ୍ୟେ ଗୋଟିଏ ଟଙ୍କା
ନଦେଇ ପୁନାମ ଲଭିଛ ଏକା ।
ଏବେ ପଞ୍ଚାୟତ କରିଛ ଭଲ
ତେଣୁ ଘରେ ବସ ହୋଇ ନିଉନ ॥
ଗୋଟି ଗାଆଁ ପଟ୍ଟ ସିଏ ପାଳନ୍ତୁ
ଶେ ନ ପୁରୁଅ ରଣ ତୁମକୁ ॥
ମରାପତି ପାଇଁ ଉଚ୍ଛନ୍ନ ହୋଇ
କାତୁ ଗୋପବନ୍ଧୁ ଆସିଲେ ଧାଇଁ ।
ଆମରୁଣ ଅର୍ଥ ଜାଣନ୍ତୁ ନାହିଁ
ପୂଜ୍ୟମନ୍ଦିରକୁ ମରାଣୀ କହି ॥
ଉତ୍କଳର ଯାଜ୍ଞସେନା ମା' ରମା
ଦ୍ଵିତୀୟ ସର୍ବୋତ୍ତମ ଶୁଣ ଗାଣମା ॥
ଉତ୍କଳ କେଶରୀ ଜାତି ଜନକ
ପ୍ରାଚୀର ପତାକା ପ୍ରମୁ ପଳକ ।
ସିଏ କହେ ଶ୍ରୀକାନ୍ତ କରକ ସପ୍ତା
ଟଙ୍କାଏ ସାହାଯ୍ୟ ନ ଦେଇ ବାଣୀ ॥

(୩୩)

କପଟ କହୁଇ ମୁହଁ ଦଳଇ
ରହୁଛି ବଦସେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣରାଜ
ହାତରାଜା ନେତା ସେ ରେଣୁ ଯୁର
ଗନ୍ଧା, ନଇ, ନାଳ, ଇନ୍ଦୁଲ୍ ସର ॥

ସବୁ ରଖି ସାରି ଗର୍ଭେ ତାଙ୍କର
ହାତେ ବଢ଼ିଦଲେ ଭବୁନା ବୋର
ଶେରରେ ମେଳନ ମଣ୍ଡପ ଆଇ
କହୁଇ ନିରୁକ୍ତ ବୋରସ ପିଇ ॥

ମାଷ୍ଟର ଗଡ଼ିଆ କର ଶେଉଳ
ସରୁ ଶୁଭଳ ଶାଗ ଓ ପଖାଳ
ଝରଝଲ ପରେ ଦେଖିଲ ସୁପ୍ତ
ଦ୍ରୁମେ ଧଡ଼ଫେଣାଝୁଲୁଛି ଜାଣ ।

କପରି ଧସେଇ ପସିବ ତହିଁ
ତେଣୁ ଦେବା ପତି ଭଇଜେ ଯାଇ ॥

ଜଳନ୍ତର ଜଟାଧାରିକୁ ହେଉ
ବାକୁ ଭାଇକୁ ସେ ମେଣ୍ଟଣ କରି ॥

ଦୁନିଶାଳ କୁଡ଼ା ଡୋଲ ପଡ଼ିବ
ଧର୍ମବକ ନାମେ ବସନ୍ତ ଦୁଇ ॥

(୩୪)

ହୋଟେଲ୍ ଗଣାର ନେତାକୁଧରି

ଆଲୋଚନା କଲେ ଖାଇବା ମାରି

କପରି ଖାଇବା ପିଟାଅ ବାଟ

ବସି ଚନ୍ଦ୍ରା କରି କଲେ ବଜେଟ୍ ॥

ନଅ ଚାରିଜରେ କାର୍ଯ୍ୟ ବେନ

ଦଶ ଚାରିଖରୁ ଟଙ୍କା ମାରଣ

ଗାଆଁ ସହରରେ କେନ୍ଦ୍ର ବାଇ,

ସଂପାଦକ ନାମେ ନିଆ ରୁଟାଇ ॥

ପ୍ରଚଣ୍ଡ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ଉପାୟ ମାନ

ସଭା କଲେ ଯାହା ଖାଇଲେ ଜାଣ

ଭୁବି ମଧ୍ୟେ ଡଳିତସ ରେ ଘାସ

ପାପ ଧନେ ବୁଝି କରିଲା ବାସ ॥

ଲୋକ ରୋଦାରୀ କରିବା ପାଇଁ

ପୁଣି ପାଟି ପ୍ରାଣ ଦେଇଛ ତାଁ

କହେଲ କହେଲ କୁହୁହେ ବାଟ

ମାଇଲ୍ ବିନ୍ଦୁରେ କେତେ ଟଙ୍କା ॥

ବାବା ବେ'ବେ' ପ୍ରୟୁକ୍ତ ଘାତ

ସଙ୍ଗେ ମୋକ୍ଷକୁ ନେଲେ ଉଦ୍ଧୃତ

ମୁହଁ ସଞ୍ଜବେଳେ ଏମ. ପି. କ ସଙ୍ଗେ

ପ୍ରହସନେ ସଙ୍ଗେ ହେଉ ଉଦ୍ଧୃତରେ ॥

(୩୫)

ସମ୍ପାଦକ ସ୍ଥାନ ସଭାରେ ନାହିଁ
ମହାମାନ୍ୟ ଖାର ନନ୍ଦ ପୁରୁଷ ॥

ଭବଲେ ଶ୍ରବଣ ଦେବ, ଶୁଭ
ଶୁଣିବାକୁ ଲୋକ ନ ଥିଲେ କେହି ॥

ବରଷା ଆସିଲା ବରଷି ବାଣୀ
ଏମେଲେ କହିଲେ ଶ୍ରବଣ ମାଣି

ପ୍ରଭୁଷ ତଳାର ଆସିଛି ଟକା
ଶିଶୁଦ୍ୟାନ ଦେଖି ମାଣିବ ଶ୍ୟାମା ॥

କାର୍ତ୍ତିକ କହିଲେ ସୁଜକଣ୍ଠେ
ପୂଜ୍ୟାସ୍ତବ ଏହି ପବନ ପୀଠେ

ବରଷର ପ୍ରାଣ ପ୍ରତ୍ୟାକ୍ଷେପ
ଏମେଲେ କହିଲେ ହୋଇବ ଘର ॥

ଚଉପଇ ଚଉପଞ୍ଚାଶି ପାଇଁ
ନିଷ୍ଠା କର୍ମ ପାଇଁ ଆହ୍ୱାନ ଦେଇ ॥

ନିଆର ମେନ ଶ୍ରୀ ପ୍ରଦୀପ ପଣ୍ଡା
ଦେଲେ ନାହିଁ ଗୋଟେ ଶ୍ରବଣ ମଣ୍ଡା

ପାପପନ ମିତ୍ର କଥାରେ ଶେଷ
ବରଷା ଚୋପି ଆସିଲା ମାଡ଼ି ॥

ପ୍ରାଣ ଉପେ ଗଲେ ଘରକୁ ଧାଇଁ
ଭଣ୍ଡାସୁର ଗଲେ ଭାଙ୍ଗି ନେଇ

(୩୭)

ନିଜ ପତ୍ନୀ ଆଗେ ଖୋଲି ବସିଲେ

ପତ୍ନୀ ଖିଲ ଖିଲ ହସ ହସିଲେ

କାଳିଆଦା ଭୂମେ ସତ କହିଲେ

ଆମ ପତ କେତେ କାହୁଁ ଦେଖିଲେ

ମୋ ମାରଣା ପତ ପ୍ତାନ ସେଉଁଠି

ସେଟି ରହିବନ କେଉଁ ତମିଟି ॥

ଏବେ ଇଷ୍ଟୀର ଶ୍ରାଦ୍ଧ ବଦଳି

ସୁନାମେ ଦୁର୍ନାମ ଲାଗିବ କାଳ ।

‘ମୁଁ ଇଷ୍ଟୀ କହୁଛି’ ତାକ

ହିମାୟ ଗଗନକୁ ଛୁଦେବେ ଟାକ

